

ПРОГРАМ ВАНРЕДНЕ ПОДРШКЕ ГРАЂЕВИНСКОЈ ИНДУСТРИЈИ У УСЛОВИМА СВЕТСКЕ ЕКОНОМСКЕ КРИЗЕ У 2010. ГОДИНИ

I. Увод

Светска економска криза погодила је целу привреду Републике Србије, а највише грађевинску индустрију. Почетак 2010. године карактерише лагани опоравак са растом бруто домаћег производа (БДП) од 1%, у првом кварталу 2010. године у односу на први квартал 2009. године. Анализа привредних кретања показује да је индустријска производња за прва четири месеца ове године, у односу на прва четири месеца 2009. године, забележила раст од 4.8%, док је само у априлу 2010. године, у односу на април 2009. године, раст индустријске производње износио 11.3%.

За разлику од индустрије, ситуација у грађевинарству је драматична, јер бележи константан пад, и у 2009. и у 2010. години. У априлу 2010. године, грађевинарство је забележило пад од чак 11.3%, у односу на април 2009. године.

Влада је покренула активности на активирању нискоградње, као делу грађевинске индустрије, инвестицијама за завршетак Коридора X. Са друге стране, од пресудне је важности за привреду Републике Србије стимулисање високоградње, чији је главни проблем недостатак тражње у приватном сектору. Због тога се јавила потреба да држава, кроз ванредне мере повећа тражњу. Влада је програмом мера за ублажавања негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2009. и 2010. годину предвидела мере индиректне подршке грађевинској индустрији у Републици Србији. Наведене мере су спровођене и даље се спроводе кроз директно субвенционисање каматне стопе на потрошачке кредите за куповину грађевинског материјала као трајног потрошног добра, као и директним субвенционисањем каматне стопе за стамбене кредите и дугорочно стамбено кредитирање.

Наведене мере су се показале као недовољне. Потребно је да држава преузме улогу инвеститора, да покрене тражњу за грађевинским радовима домаћих компанија, односно да покрене нови циклус градње, обезбеђујући повољно финансирање од стране домаћих пословних банака. Циљ наведених мера је покретање грађевинске оперативе, смањење високог степена неликвидности ових предузећа, као и смањење незапослености у овој грани привреде.

Програмом ванредне подршке грађевинској индустрији у условима светске економске кризе у 2010. години (у даљем тексту: Програм), утврђују се циљеви Програма, намена средстава, носиоци Програма, начин финансирања, управљање средствима, начин коришћења средстава, поступак реализације, као и спровођење Програма и извештавање.

Програм се примењује на све градове, односно све јединице локалне самоуправе у Републици Србији.

II. Циљеви програма

Основни циљ Програма је ванредна подршка домаћој грађевинској индустрији кроз ангажовање домаћих грађевинских предузећа из области високоградње на реализацији пројеката од ширег друштвеног значаја, уз коришћење домаћег грађевинског материјала.

Програмом треба да буду постигнути следећи посебни циљеви:

- 1) превазилажење негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији у области грађевинарства, односно помоћ грађевинарству у изласку из депресије;
- 2) подстицање развоја и упошљавања грађевинских предузећа и обезбеђивање ликвидности овог сектора;
- 3) подстицање развоја и упошљавања домаћих предузећа која се баве производњом грађевинског материјала;
- 4) задржавање постојећег нивоа запослености уз могућност отварања нових радних места;
- 5) подстицање развоја јединица локалне самоуправе.

III. Намена средстава

Средства из Програма намењена су за:

- 1) изградњу, реконструкцију односно адаптацију школа и обданишта;
- 2) изградњу, реконструкцију односно адаптацију болница и других здравствених установа;
- 3) изградњу, реконструкцију односно адаптацију спортских објеката;
- 4) станоградњу;
- 5) изградњу, реконструкцију и адаптацију институција културе, и
- 6) изградњу, реконструкцију и адаптацију других објеката од јавног значаја (у даљем тексту: објекти).

IV. Носиоци Програма - инвеститори

Носиоци Програма су:

- 1) Република Србија;
- 2) заинтересовани градови, односно заинтересоване јединице локалне самоуправе, као и Аутономна покрајина Војводина преко Фонда за капитална улагања.

V. Начин финансирања

Пројекти у смислу Програма финансираће се на следећи начин:

- 1) Република Србија обезбеђује 10% учешћа;

2) градови, односно једнице локалне самоуправе, које су заинтересоване да кандидују пројекте за финансирање у складу са Програмом, обезбеђују 10% учешћа;

3) када је Аутономна покрајина Војводина заинтересована да кандидује пројекте који се реализују на њеној територији, независно од пројеката које кандидују градови, односно јединице локалне самоуправе, обезбеђује 10% учешће;

4) домаће пословне банке обезбеђују финансирање за 80% вредности пројеката.

Средства обезбеђена из кредита пословних банака (80% вредности пројекта), отплаћују се од стране Републике Србије и јединица локалне самоуправе у односу 50%:50%. Изузетно, у случају када се пројекти у потпуности реализују од стране Републике Србије, Републике Србија отплаћује кредит у целости.

Република Србија обезбеђује своје учешће у финансирању пројеката у буџетима за 2010. и 2011. годину.

Градови, односно јединице локалне самоуправе, обезбеђују своје учешће у финансирању пројеката у локалним буџетима за 2010. и 2011. годину.

Заинтересоване пословне банке обезбеђују средства за финансирање под следећим условима:

- 1) минимално учешће од милијарду динара од стране сваке пословне банке;
- 2) рочност кредита од пет година са једном годином периода почека;
- 3) каматна стопа која је једнака референтној каматној стопи Народне банке Србије + 2,5%.

VI. Управљања средствима

Фонд за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) администрира Програм. Фонду се преносе средства Републике Србије, јединице локалне самоуправе и средства банака.

Све банке које учествују у Програму, финансирају све одабране пројекте под истим условима, дефинисаних Програмом и закључују уговор са Фондом.

У случају неплаћања од стране јединица локалне самоуправе, део кредита за који је дужник локална самоуправа, биће обезбеђен обуставом припадајућег трансфера, односно умањењем буџетских трансфера за 50% годишњих анuitета, о чему ће бити закључен посебан споразум између Републике Србије и јединица локалне самоуправе. Овим споразумом биће дефинисани сви услови, као што је период отплате и сл.

Сва министарства, односно јединице локалне самоуправе које учествују у реализацији Програма, закључују уговор о комисионим пословима са Фондом.

VII. Начин коришћења средстава

У складу са овим програмом биће финансирани пројекти који испуњавају следеће услове:

- 1) да се гради, реконструише, односно адаптира објекат у смислу овог програма од стране грађевинских предузећа, односно конзорцијума предузећа, са седиштем на територији јединица локалне самоуправе;

2) да су средства за учешће и отплату кредита обезбеђена у буџету града, односно јединице локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе која кандидује пројекат може, осим предузећа са седиштем на својој територији, ангажовати и предузећа, односно конзорцијум предузећа чији чланови имају седиште у јединицама локалне самоуправе у кругу од 50 километара од јединице која кандидује пројекат.

Уколико поједини пројекти у својој реализацији захтевају специфичне радове који не могу бити обухваћени радовима грађевинских предузећа са седиштем у локалној самоуправи у којој се објекат гради, односно у кругу од 50 километара, могуће је ангажовати и друга домаћа грађевинска предузећа са целе територије Републике Србије.

У реализацији грађевинских радова у јединицама локалне самоуправе обавезно је коришћење домаћег грађевинског материјала у висини од најмање 70% укупног грађевинског материјала.

VIII. Поступак реализације Програма

Влада ће, по усвајању Програма, преко Министарства економије и регионалног развоја расписати јавни позив банкама за учешће у финасирању пројеката, под условима дефинисаним Програмом.

Влада ће преко Министарства заштите животне средине и просторног планирања расписати јавни позив јединицама локалне самоуправе, односно Аутономној покрајини Војводина, да поднесу захтев за финансирање пројеката, као и листу грађевинских предузећа, односно конзорцијума предузећа. Грађевинска предузећа, односно конзорцијум предузећа, квалификуваће се за учешће у Програму на основу критеријума које ће ближе прописати Влада, на предлог Министарства животне средине и просторног планирања.

Влада на предлог Министарства животне средине и просторног планирања утврђује листу пројеката, грађевинских предузећа која ће их реализовати, као и банака које ће их финасирати.

Приоритет у реализацији имаће пројекти који испуњавају услове из Програма, а према времену приспећа кандидатуре пројекта.

IX. Спровођење Програма и извештавање

Спровођење Програма врши Радна група коју образује Министарство животне средине и просторног планирања од представника: Министарства животне средине и просторног планирања, Министарства за државну управу и локалну самоуправу, Министарства економије и регионалног развоја, Министарства финансија, Министарства за Национални инвестициони план, Министарства омладине и спорта, Министарства просвете и Грађевинске дирекције Србије, као и Фонд за развој Републике Србије и Грађевинска дирекција Србије.

Јединице локалне самоуправе, као и Аутономна покрајина Војводина преко Фонда за капитална улагања, квартално ће извештавати Радну групу о реализацији пројеката на њиховој територији, која ће квартално извештавати Владу о реализацији Програма.

Влада ће посебним актом ближе уредити начин спровођења Програма и начин финансирања изградње за сваку групу објеката наведених у одељку III. Програма.

Влада ће задужити Министарство финансија да преко буџетске инспекције врши контролу наменског коришћења средстава која се користе за намене утврђене Програмом и одредити листу надзорних органа за спровођење пројеката у складу са Програмом..